

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ І КРЕДИТУ

ФОРМУВАННЯ, РОЗПОДІЛ ТА ВИКОРИСТАННЯ ПРИБУТКУ
ПІДПРИЄМСТВА

Кваліфікаційна робота

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Виконав:

студент 4 курсу, групи 472,
денної форми навчання,
спеціальності 072 «Фінанси,
банківська справа та страхування»
Александров Олександр Павлович _____

Керівник:

доцент кафедри фінансів і кредиту
Грешко Роман Ігорович _____

*До захисту допущено
на засіданні кафедри
протокол № __ від __ травня 2023 р.
Завідувач кафедрою фінансів і кредиту
_____ проф. Нікіфоров П.О.*

АНОТАЦІЯ

Александров О.П. Формування, розподіл та використання прибутку підприємства. Рукопис. Кваліфікаційна робота на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 – Фінанси, банківська справа та страхування. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Чернівці, 2023.

В кваліфікаційній роботі досліджені теоретичні та практичні аспекти формування, розподіл та використання прибутку підприємства. Визначена сутність прибутку та його значення в діяльності підприємства, вивчено механізм формування, розподілу та використання прибутку. Здійснено оцінку формування та використання прибутку ТОВ «Євровіндовс», а також запропоновані напрями щодо підвищення рівня прибутку досліджуваного підприємства та поліпшення управління процесом його формування, розподілу та використання.

Ключові слова: чистий прибуток, дохід, витрати, факторний аналіз прибутку, фінансові результати.

SUMMARY

Aleksandrov O. Formation, distribution and use of the company's profit. Manuscript. Qualification work for obtaining the first (bachelor) level of higher education in specialty 072 – Finance, banking and insurance. Yuri Fedkovich Chernivtsi National University, Chernivtsi, 2023.

The theoretical and practical aspects of the formation, distribution and use of the company's profit are investigated in the qualification work. The essence of profit and its importance in the enterprise's activity are determined, the mechanism of formation, distribution and use of profit is studied. An assessment of the formation and use of the profit of Eurowinds LLC was carried out, as well as proposed directions for increasing the level of profit of the investigated enterprise and improving the management of the process of its formation, distribution and use.

Key words: net profit, income, expenses, factor analysis of profit, financial results.

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання чужих ідей, результатів і текстів наукових досліджень мають посилання на відповідне джерело.

_____ О.П. Александров

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА	9
1.1. Сутність прибутку та його значення в діяльності підприємства	9
1.2. Механізм формування, розподілу та використання прибутку.....	14
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ПРИБУТКУ ТОВ «ЄВРОВІНДОВС».....	21
2.1. Аналіз процесу формування прибутку на досліджуваному підприємстві	21
2.2. Оцінка ефективності розподілу і використання прибутку ТОВ «Євровіндовс»	28
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ЗРОСТАННЯ ПРИБУТКУ ТОВ «ЄВРОВІНДОВС» ТА ПОЛПШЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ЙОГО ФОРМУВАННЯ, РОЗПОДІЛУ ТА ВИКОРИСТАННЯ	34
3.1. Резерви зростання прибутку товариства ТОВ «Євровіндовс» та покращення його розподілу і використання.....	34
3.2. Удосконалення процесу управління прибутком підприємства	40
ВИСНОВКИ	46
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	49

ВСТУП

Фінансові результати підприємства представляють собою показник здатності бізнес-моделі компанії генерувати додану вартість в інтересах співробітників, менеджменту, а головне – власників. Значущий обсяг отриманого фінансового результату означатиме наявність фінансових ресурсів для того, щоб інтенсифікувати свою діяльність, активізувати маркетингову політику, використовувати інші інструменти екстенсивного та інтенсивного розвитку для подальшого посилення ринкового становища компанії. Якщо бізнес не здатен генерувати значущі фінансові результати на системній основі, то власники можуть вирішити реалізувати на ринку свої цінні папери для того, щоб перемістити наявний у них капітал у більш вигідні інструменти та можливості інвестування. Фінансовий результат являє собою кінцевий інтегральний показник результативності функціонування підприємства, а отже, саме такий показник буде основним під час ухвалення тих чи інших рішень менеджментом і власниками. Тому питання розуміння сутності фінансових результатів, резервів їх посилення завжди є важливим в умовах ринкової економіки.

Актуальність дослідження різко підвищується в умовах складних макроекономічних процесів, які свідчать про певне послаблення ділової активності країни. Звужується внутрішній ринок, отже, у підприємств є менше можливостей продавати свої товари та послуги. Це означає, що якщо в умовах зростання валового внутрішнього продукту ігнорування резервів збільшення фінансових результатів підприємства може призводити до певного недоотриманого доходу, то за сучасних військових умов ті бізнеси, що не розкривають повною мірою свої здібності генерування фінансових результатів, швидко збанкрутують. Тому для забезпечення стійкого становища компанії на довгостроковій основі вкрай важливо визначити оптимальні кроки збереження наявного фінансового результату та його подальшого збільшення в разі відновлення сприятливої ситуації на ринку.

Наукова література на тему прибутку підприємства, управління ним та оподаткування в контексті України є обширною та різноманітною. Велика кількість авторів звертає увагу на ці аспекти. Блоха В. А. розглядає питання вдосконалення системи оподаткування прибутку в Україні. У роботі наголошується на необхідності проведення податкових реформ, які б відповідали умовам ведення бізнесу, що змінюються, оптимізували фінансові ресурси та стимулювали розвиток підприємств. У статті "Фінансовий результат діяльності підприємства: економічна сутність, особливості визначення та аналізу" Вакульчик О. М., Протасова Є. В., Нечаєва А. В., Кузьмінська О. В., Кузьмінська О. В. В., Нечаєва А. А. детально розглядають економічну природу прибутку та способи його аналізу. Вони надають комплексний огляд процесу визначення та аналізу фінансових результатів діяльності підприємства, підкреслюючи важливу роль прибутку у фінансовому здоров'ї та стійкості організації.

Аналогічно, Велика О. досліджує управління прибутком в контексті автомобільних підприємств. У роботі окреслено стратегії покращення формування прибутку та підкреслено важливість надійної системи управління у забезпеченні прибутковості транспортних підприємств. Вудворд В. В. додатково підкреслює роль прибутку як основного джерела фінансового забезпечення розвитку підприємства. Ця робота підкреслює ключову роль прибутку в забезпеченні фінансової стійкості підприємства та його зростання і розвитку.

Гурбик Ю. Ю., Миронов О. С. досліджують сутність та зміст поняття "прибуток підприємства" у вітчизняній науці. Ця робота розкриває концептуальне розуміння прибутку, його актуальність та значення для фінансового менеджменту в українському контексті. У подібному ключі Кобилецький В. Р. досліджує сутність та показники рентабельності. У роботі запропоновано детальний аналіз рентабельності як фундаментального фінансового показника, що відображає ефективність та результативність діяльності підприємства.

Джеджула В. В., Єпіфанова І. Ю., Іванчик Т. В. зосереджують увагу на факторах, що впливають на формування прибутку підприємства. Вони визначають та досліджують різні внутрішні та зовнішні фактори, які можуть впливати на прибутковість підприємства. Купіра М. І. розглядає імперативи зростання прибутку в умовах асиметричного розвитку підприємства. Масюк Ю. Масюк Ю. В., Мамчур Г. С. заглиблюються у фінансове управління прибутком сільськогосподарських підприємств. Вони висвітлюють унікальні виклики та можливості, пов'язані з управлінням прибутком в аграрному секторі, та пропонують стратегії оптимізації управління прибутком.

Подолянчук О. А. розглядає особливості обліку та оподаткування прибутку підприємства. Ця робота дає уявлення про складнощі обліку та оподаткування прибутку та пропонує рекомендації щодо вдосконалення цих процесів для забезпечення фіскальної прозорості та дотримання податкового законодавства. Савіна С. С., Гіренко Ю. В., Кузьменко О. В., розглядають управління прибутком у системі фінансового менеджменту підприємства. Вони підкреслюють невід'ємну роль управління прибутком у системі фінансового менеджменту, припускаючи, що ефективне управління прибутком може підвищити фінансові результати та стійкість організації.

Нарешті, Сьомкіна Т. В., Гужавіна І. В., Згурська О. М. досліджують методологічні засади управління прибутком на підприємствах роздрібною торгівлі. Вони представляють методологічну основу управління прибутком на підприємствах роздрібною торгівлі, стверджуючи, що ефективне управління прибутком може сприяти зростанню та конкурентоспроможності в секторі роздрібною торгівлі.

Загалом такі джерела демонструють широкий консенсус щодо вирішальної ролі прибутку в розвитку підприємства, з особливим акцентом на різних секторах, таких як транспорт, сільське господарство та роздрібна торгівля. Дискусії поширюються на важливість розуміння та управління факторами, що впливають на формування прибутку, для забезпечення фінансового здоров'я та стійкості підприємства. Акцент також робиться на

необхідності ефективної системи оподаткування та складнощях обліку прибутку. Хоча ці роботи дають суттєве уявлення про управління прибутком в українському контексті, необхідні подальші дослідження, щоб оцінити вплив військових дій на формування прибутку окремих українських підприємств.

Метою роботи є визначення напрямів зростання прибутку ТОВ «Євровіндовс» та поліпшення управління процесом його формування, розподілу та використання. Відповідно, в якості завдань слід відмітити:

- вказати сутність прибутку та його значення в діяльності підприємства;
- сформулювати механізм формування, розподілу та використання прибутку;
- провести аналіз процесу формування прибутку на досліджуваному підприємстві.
- надати оцінку ефективності розподілу і використання прибутку ТОВ «Євровіндовс»;
- вказати резерви зростання прибутку товариства ТОВ «Євровіндовс» та покращення його розподілу і використання;
- запропонувати удосконалення процесу управління прибутком підприємства.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, практичних і методичних аспектів управління фінансовими результатами підприємства.

Об'єктом дослідження є фінансові результати господарської діяльності підприємства.

У роботі використовувалися загальнонаукові та спеціальні методи дослідження. До загальнонаукових можна віднести: індукцію, системний підхід, аналогію, дедукцію, контент-аналіз тощо. Використовували такі емпіричні методи: горизонтальний і вертикальний аналіз, коефіцієнтний аналіз, балансовий метод та інші.

Інформаційна база включає в себе фінансову звітність ТОВ «Євровіндовс», а також дані щодо розвитку навколишнього середовища компанії.

Обсяг і структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 53 сторінки друкованого тексту, основний зміст роботи викладено на 48 сторінках. Робота містить 12 таблиць та 10 рисунків, список використаних джерел включає 38 найменувань.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність прибутку та його значення в діяльності підприємства

Питання ефективного управління прибутком є ключовим для управлінців бізнесу, оскільки від здатності забезпечувати приріст добробуту власників залежить подальша перспектива роботи всього підприємства. Тому розуміння практичних і методичних аспектів дає змогу максимізувати потенціал господарської діяльності.

Насамперед, важливо звернути увагу, що це поняття складається з двох елементів, а саме "фінансів" і "результату". Фінансовий результат відрізняється від нефінансового тим, що йдеться про вартісне вираження показника. Так результатом діяльності підприємства може бути обсяг видобутої сировини, кількість проданих товарів у магазині, інші показники. Однак якщо говорити про фінансовий результат, то абсолютні результати різних підприємств трансформуються в єдиний індикатор, який дає змогу порівнювати їх між собою. Зазвичай ідеться про тисячі гривень, але може застосовуватися і будь-яка інша величина та валюта.

Що ж стосується результату, то це поняття зазвичай означає кінцевий підсумок здійснення сукупності різних операцій. Наприклад, може йтися про бізнес-операції в рамках поточної бізнес-моделі компанії. Визначивши значення основних елементів, доцільно розглянути підходи практиків та науковців до розуміння сутності цього поняття.

Прибуток – це результат діяльності підприємства, що визначається шляхом порівняння сукупних доходів та витрат, є основою економічного та соціального розвитку фірми та держави[5, с.39]. Можна погодитися з тим, що прибуток відіграє важливу роль на підприємстві.

Вважається, це поняття являє собою показники ефективності фінансової, інвестиційної та виробничої діяльності. З таким твердженням не можна

погодитися, оскільки прибуток являє собою абсолютний індикатор, тобто певну суму коштів. Про ефективність різних сфер господарської діяльності бізнесу свідчить радше сукупність показників рентабельності, тобто співвідношення між прибутком і витраченими ресурсами.

Частина авторів вважає, що прибуток – це абстрактний математичний аспект, який свідчить про те, що «прибуток» - це є просто додатна різниця між доходами від реалізації продукції та витратами на її виробництво [20, с.47]. Загалом таке твердження є надто спрощеним та не відображає сутність, наприклад, академічного підходу прибутку.

Також зустрічається твердження, що прибуток є показником ефективності (неефективності) виробничої, інвестиційної та фінансової діяльності господарюючого суб'єкта. Не можна погодитися з тим, що фінансовий результат є показником ефективності або неефективності. Прибуток є ефектом, а не ефективністю. Відмінність полягає в тому, що ефект відображає підсумок реалізації поточної бізнес-моделі, тоді як ефективність являє собою відношення отриманого фінансового результату до витрачених ресурсів, залучених активів тощо. Таким чином, наведене визначення не є правильним. Вважаємо, що показником ефективності будуть радше індикатори групи рентабельності діяльності компанії.

З іншого боку, можна погодитися з тим, що фінансовий результат, а саме кінцевий чистий прибуток за результатами року, формується під впливом як виробничої діяльності компанії, так і фінансової та інвестиційної.

Частина авторів вказує, що прибуток являє собою винагороду підприємця [9, с.82]. Дійсно, такий підхід має сенс, оскільки власник зацікавлений у тому, щоб отримати певний дохід. З іншого боку, підприємницька діяльність може бути пов'язана і з досягненням соціальних, екологічних та інших цілей (соціальне підприємництво). У такому разі підприємець також отримує певний результат, але не йдеться про прибуток.

Прибутком є додатнім залишковим результатом формування доходів і витрат у межах бізнес-моделі підприємства, що забезпечує збільшення

доступного капіталу в разі реінвестування назад у фінансову систему суб'єкта господарської діяльності.

Академічний підхід до розуміння прибутку здебільшого застосовується в економічній теорії та фокусується на ролі, яку прибуток відіграє в розподілі ресурсів і стимулів у ринковій економіці. Учені в цій галузі часто розглядають прибуток як економічну концепцію, що відображає різницю між загальним доходом і загальними витратами, а також альтернативну вартість капіталу. Цей підхід прагне прояснити детермінанти прибутку, його вплив на економічну ефективність і чинники, що впливають на максимізацію прибутку для фірм у різних ринкових структурах.

Підприємницький підхід, з іншого боку, концентрується на практичних аспектах отримання прибутку в контексті управління бізнесом та інновацій[37, с.164]. Цей підхід підкреслює роль підприємця у виявленні та використанні можливостей для створення вартості, розглядаючи прибуток як винагороду за ризик та інновації. Підприємницький підхід фокусується на важливості стратегії, конкурентних переваг і створення вартості для досягнення прибуткових результатів. Він включає в себе елементи різних дисциплін, таких як маркетинг, фінанси та організаційна поведінка, щоб забезпечити комплексне розуміння отримання прибутку в контексті бізнесу. Зрештою прибуток розглядається не сам по собі, а у взаємозв'язку з підприємницьким ризиком.

Нарешті, бухгалтерський підхід до прибутку пов'язаний з вимірюванням і звітністю про фінансові результати. З цього погляду прибуток розглядають насамперед як фінансовий показник, що відображає різницю між доходами і витратами за певний період. Бухгалтери та фінансові аналітики використовують встановлені принципи обліку, такі як облік за методом нарахування, для забезпечення послідовності та порівнянності показників прибутку за різними організаціями та часовими періодами. Цей підхід спрямований на надання надійної та прозорої інформації зацікавленим

сторонам, включно з інвесторами, кредиторами та регулюючими органами, щодо прибутковості та фінансового стану організації (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Порівняльна характеристика підходів до визначення прибутку

Критерій зіставлення	Підхід		
	Бухгалтерський	Підприємницький	Академічний
Рівень впливу суб'єктивного чинника	Низький	Середній	Високий
Групи осіб, які застосовують метод	Менеджмент, бухгалтерія, всі зацікавлені сторони	Менеджмент, інвестори	Дослідники, науковці
Розрахунок доходів при визначенні результату	Враховується тільки дохід	Враховується недоотриманий дохід	Беруться до уваги альтернативні доходи та витрати
Область застосування	Бухгалтерський облік	Інвестиційний аналіз	Наука
Елементи прибутку	Завжди чітко ідентифіковані та локалізовані	Не завжди фактори результативності повністю зрозумілі	Не завжди чітко визначені
Масштаб застосування	Для всіх організацій	Часте	Вузьке

Джерело: складено автором на основі [24, с.137; 6, с. 319; 8, с.288]

Бухгалтерський підхід означає застосування такого розрахунку:

$$\text{ПдО} = \text{ВД} - \text{ВВ} \quad (1.1)$$

де ПдО - прибуток до оподаткування;

ВД - весь задокументований дохід;

ВВ - усі задокументовані витрати[7, с.288].

Якщо ця різниця є від'ємною, то такий фінансовий результат іменується збитком.

Прибуток виконує безліч важливих функцій у корпоративній структурі, зокрема щодо економічної стійкості, потенціалу реінвестування, зменшення ризиків та задоволення потреб зацікавлених сторін.

З точки зору економічної стійкості, прибуток є фундаментальним визначальним фактором довголіття компанії. Він являє собою фінансовий

надлишок, що залишається після вирахування всіх витрат, включаючи накладні витрати, заробітну плату та інші операційні витрати. Цей надлишок дозволяє компанії продовжувати свою діяльність і є ключовим показником її фінансового здоров'я.

Прибуток також необхідний для реінвестування – процесу розподілу частини фінансового результату компанії на її власне зростання та розвиток. Напрямки направлення коштів можуть охоплювати різні елементи, такі як дослідження і розробки, капітальні витрати, розширення штату працівників або пошук нових ринкових можливостей. Реінвестиції є основним рушієм стійкого зростання компанії і можуть суттєво вплинути на майбутню конкурентоспроможність.

Роль прибутку поширюється і на зменшення ризиків. У періоди економічних спадів або несподіваних збоїв велика маржа прибутку може забезпечити буфер, який допоможе компанії пережити фінансовий стрес. Цей пом'якшувальний ефект може бути життєво важливим для забезпечення безперервності бізнесу та підтримки операційної стабільності.

Крім того, прибуток відіграє важливу роль у задоволенні очікувань різних зацікавлених сторін. Акціонери, наприклад, розглядають прибуток як повернення на вкладені інвестиції, а стабільний або зростаючий прибуток може бути привабливою пропозицією для потенційних інвесторів. Для працівників прибуткова компанія часто означає гарантію зайнятості та можливість підвищення заробітної плати або отримання бонусів. Для клієнтів прибуткова компанія може означати надійність і довговічність, що зміцнює довіру до продуктів або послуг компанії.

Таким чином, прибуток є багатогранним компонентом корпоративної структури, що слугує ключовим механізмом забезпечення економічної стійкості, стимулювання реінвестування, зниження ризиків та задоволення очікувань зацікавлених сторін. Хоча прибуток не є єдиним мірилом успіху компанії, він, безперечно, є вирішальним фактором її загальної ефективності та стабільності.

Підбиваючи підсумок, зазначимо, що аналіз думок учених і практиків дозволив сформулювати власне визначення сутності прибутку. Виокремлено три підходи до розуміння сутності поняття, а саме академічний, підприємницький та бухгалтерський. Роль прибутку є критично важливою.

1.2. Механізм формування, розподілу та використання прибутку

Розуміння механізму формування, розподілу та використання прибутку необхідне для якісного управління таким важливим компонентом фінансової системи компанії.

Процес формування прибутку представлено на рис. 1.1. Валовий дохід (включно з ПДВ та акцизами) від продажу - це загальний виторг, отриманий від реалізації продукції та послуг компанії до будь-яких відрахувань. Він включає в себе податок на додану вартість (ПДВ) і акцизи – це непрямі податки, що стягуються з товарів і послуг. Цей показник дає загальне уявлення про результати продажів компанії.

Дохід (без ПДВ і акцизів) від реалізації продукції, робіт і послуг - цей показник є аналогічним до попереднього, але не включає ПДВ і акцизи. Валовий прибуток (збиток) представляє собою різницю між загальним оборотом компанії (без ПДВ і акцизів) і собівартістю проданих товарів, куди входять прямі витрати, пов'язані з виробництвом продукції або наданням послуг. Валовий прибуток є важливим показником, оскільки він показує, наскільки ефективно компанія отримує прибуток від своєї основної діяльності.

Операційний прибуток (збиток) означає прибуток, який залишається після вирахування всіх операційних витрат із валового прибутку. Операційні витрати включають такі статті, як зарплата, оренда, комунальні послуги та інші витрати, необхідні для повсякденного функціонування бізнесу. Цей показник відображає загальну прибутковість діяльності компанії, виключаючи позареалізаційні доходи та витрати.



Рис. 1.1 Процес формування чистого та інших видів прибутків підприємства

Джерело: складено автором на основі [18, с.59; 38, с.25; 31, с.32]

Прибуток (збиток) до сплати податків відображає прибуток компанії до врахування податків на прибуток. Він враховує як операційні, так і неопераційні доходи та витрати, такі як процентний дохід, прибуток або збитки від інвестицій та інші фінансові операції. Прибуток до сплати податків дає змогу оцінити загальну прибутковість компанії до врахування впливу оподаткування.

Чистий прибуток – це остаточний показник прибутковості компанії після врахування всіх доходів, витрат і податків. Його розраховують шляхом віднімання загальних витрат, включно з податками, із загального доходу.

Чистий прибуток є важливим показником для оцінки фінансового стану та ефективності діяльності компанії, оскільки він відображає фактичний підсумковий прибуток, що припадає на акціонерів або інших власників компанії.

Іншим елементом механізму є управлінський. Управління прибутком є сукупністю фінансово-правових та організаційнотехнічних механізмів і прийомів обліку, прогнозування, планування та контролю доходів, витрат підприємства з метою забезпечення прийняттого рівня рентабельності його діяльності у поточній та довгостроковій перспективі[30, с.324].



Рис. 1.2 Структурна схема управління прибутком підприємства

Джерело: складено автором на основі [30, с.322; 19, с.48; 2, с.15]

Система управління прибутком підприємства об'єднує організаційно-методичну систему управління прибутком, формування прибутку та розподілу прибутку. Ця комплексна система дає змогу компанії ефективно управляти процесами формування прибутку, забезпечуючи його максимізацію за рахунок ухвалення стратегічних рішень і розподілу ресурсів. Крім того, система гарантує, що розподіл прибутку відповідає цілям компанії, приносячи користь акціонерам і забезпечуючи можливість зростання (рисунок 1.2).

Основною метою управління прибутком компаній є максимізація акціонерної вартості шляхом оптимізації фінансових показників, розподілу ресурсів і ухвалення стратегічних рішень для забезпечення сталого зростання і прибутковості. По суті, управління прибутком у компанії спрямоване на підвищення фінансового успіху бізнесу шляхом ухвалення обґрунтованих рішень та ефективного розподілу ресурсів. Визначаючи пріоритетні стратегії, що максимізують прибуток, компанія може домогтися стійкого зростання і забезпечити довгострокове покращення добробуту акціонерів.

Існує величезна кількість методів та інструментів управління прибутком організації, тому доцільно систематизувати їх в окремі групи (рис. 1.3).



Рис. 1.3 Групи методів та інструментів управління прибутком організації

Джерело: складено автором

Методи збирання та накопичення інформації про прибуток підприємства відносяться до різних методів і процесів, що використовуються організаціями для акумулювання, аналізу та інтерпретації даних, пов'язаних з їхніми

фінансовими показниками і прибутковістю. Ці методи дають змогу компаніям отримати повне уявлення про свої можливості одержання прибутку, визначити сфери для поліпшення, а також обґрунтувати розроблення та реалізацію стратегій управління прибутком.

Основні методи збору інформації про прибуток включають аналіз фінансових звітів, під час якого організації вивчають свої звіти про доходи, баланси і про рух грошових коштів, щоб отримати уявлення про свою прибутковість, фінансове здоров'я та операційну ефективність.

Іншим найважливішим методом є управлінський облік, який передбачає використання внутрішніх фінансових і нефінансових даних для моніторингу та оцінювання показників прибутку компанії на деталізованому рівні, наприклад, за продуктами, відділами або проектами. Сюди можуть входити методи обліку витрат, як-от калькуляція витрат за видами діяльності та стандартна калькуляція витрат, які допомагають організаціям виявити фактори, що впливають на витрати, і краще розподілити ресурси для оптимізації прибутку.

Крім того, компанії можуть використовувати маркетингові дослідження та конкурентний аналіз для збору зовнішньої інформації про тенденції в галузі, уподобання клієнтів і результати діяльності конкурентів, що дає їм змогу виявляти можливості та загрози, які можуть вплинути на їхню прибутковість.

Методи управління в контексті отримання прибутку містять низку підходів і прийомів, спрямованих на оптимізацію операційної та стратегічної діяльності компанії з метою підвищення її прибутковості[4, с.4]. Ці методи включають процеси ухвалення та реалізації рішень, спрямовані на максимізацію потенціалу прибутку організації при управлінні супутніми ризиками та невизначеністю.

Методи використання резервів для збільшення прибутку належать до стратегічного використання невикористаних або недовикористаних ресурсів і можливостей в організації для підвищення її прибутковості. Ці методи передбачають виявлення і капіталізацію наявного потенціалу для оптимізації

фінансових показників без обов'язкового збільшення операційних витрат або значних інвестицій.

Методи розподілу прибутку пов'язані зі стратегічним розподілом доходів компанії між різними зацікавленими сторонами, фінансовими зобов'язаннями і можливостями реінвестування. Ці методи передбачають ухвалення обґрунтованих рішень про те, як використовувати прибуток, отриманий організацією, для максимізації добробуту акціонерів, підтримки зростання і забезпечення фінансової стабільності.

Напрями розподілу чистого прибутку є такими (рис. 1.4):

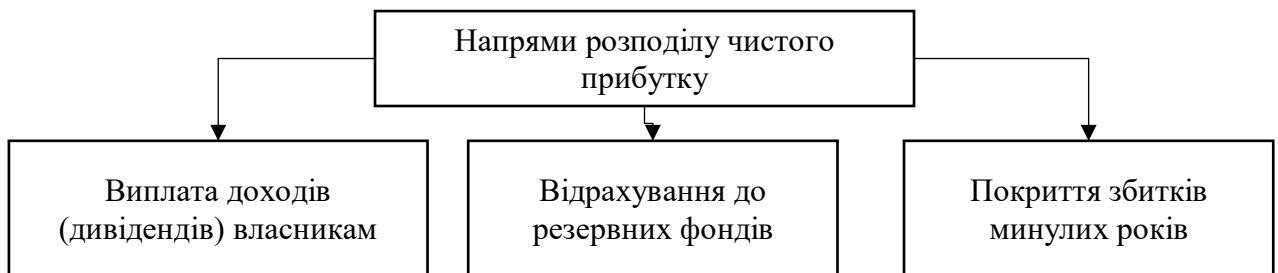


Рис. 1.4 Напрями розподілу чистого прибутку підприємства

Джерело: складено автором

Одним із важливих аспектів розподілу прибутку є дивідендна політика, яка визначає частку прибутку, що виплачується акціонерам у вигляді дивідендів. Компанії повинні знайти баланс між винагородою акціонерів у вигляді виплати дивідендів і збереженням прибутку для реінвестування в бізнес з метою стимулювання майбутнього зростання.

Реінвестування прибутку - ще один важливий метод розподілу прибутку. Компанії повинні вирішити, як спрямувати нерозподілений прибуток на різні види діяльності, як-от дослідження і розробки, капітальні витрати, придбання або управління оборотним капіталом, щоб стимулювати зростання і поліпшити конкурентні позиції на ринку.

Крім того, компанії можуть створювати резерви на випадок непередбачених обставин, які можуть бути використані для покриття непередбачених витрат або фінансових проблем. Відкладаючи частину прибутку на такі цілі, організації можуть зміцнити свою фінансову стійкість і

забезпечити здатність долати несподівані економічні коливання або збої в роботі.

Підводячи підсумок, зазначимо, що у процесі вивчення теоретичних засад управління прибутком організації виокремлено такі висновки:

- визначено економічну сутність та роль прибутку організації. Аналіз думок учених і практиків дозволив сформулювати власне визначення. Прибутком є додатнім залишковим результатом формування доходів і витрат у межах бізнес-моделі підприємства, що забезпечує збільшення доступного капіталу в разі реінвестування назад у фінансову систему суб'єкта господарської діяльності. Виокремлено три ключові підходи до розуміння сутності прибутку, зокрема академічний, підприємницький та бухгалтерський;

- основними групами управління прибутком в межах типового механізму є методи збирання інформації про прибуток підприємства, методи аналізу даних про прибуток підприємства, методи менеджменту в контексті отримання прибутку, методи використання резервів збільшення прибутку, методи розподілу прибутку. Розподіл передбачає реінвестування або виведення прибутку на рахунки власників. Можна виділити величезну кількість конкретних інструментів, зокрема платіжний календар, інвестиційний проєкт скорочення витрат, програми обліку, зокрема й прибутку, та інші.

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ПРИБУТКУ ТОВ «ЄВРОВІНДОВС»

2.1. Аналіз процесу формування прибутку на досліджуваному підприємстві

ТОВ «Євровіндовс» є промисловим підприємством, відомим у сфері виробництва будівельних виробів з пластмас, зокрема вікон, плит, листів, труб та профілів. Це підприємство було створено 12 лютого 2014 року. Його головний офіс та виробничі майданчики розташовані в місті Чернівці, Чернівецька область, Україна, на вулиці Небесної Сотні.

Під керівництвом директора Паращук Ірини Григорівни, яка також є власником 100% акцій компанії, ТОВ «Євровіндовс» розширило свою діяльність до виробництва металевих конструкцій, включаючи двері та вікна. Це свідчить про стратегічний курс компанії на розвиток вітчизняного виробництва високоякісних будівельних матеріалів та конструкцій, що відповідають вимогам сучасного ринку.

Діяльність ТОВ «Євровіндовс» базується на використанні передових технологій і науково-технічних рішень у сфері обробки пластмас та металу, що дозволяє створювати високоякісні, надійні та довговічні вироби. Компанія виробляє широкий спектр продукції, що відповідає потребам різних секторів економіки - від приватного будівництва до промислового виробництва.

Аналізуючи дані про фінансові результати ТОВ «Євровіндовс» за 2020-2022 роки, можна зробити кілька ключових спостережень. Чистий дохід компанії демонстрував стабільне зростання протягом цих років, з відносним збільшенням на 41,68% у 2021 році порівняно з 2020 роком та на 16,23% у 2022 році порівняно з 2021 роком. Це свідчить про те, що бізнес є конкурентоспроможним навіть у складних кризових умовах (табл. 2.1).

Однак собівартість реалізованої продукції також продемонструвала подібну тенденцію, збільшившись на 41,82% та 14,21% у 2021 та 2022 роках відповідно, що свідчить про те, що разом зі зростанням доходу зростали і витрати, пов'язані з виробництвом продукції. Компанія змогла зберегти аналогічну динаміку зростання валового прибутку, з вражаючим зростанням на 93,4% з 2020 по 2022 рік, що свідчить про те, що компанії вдалося зберегти високий рівень маржинальності (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Динаміка фінансових результатів ТОВ «Євровіндовс» в 2020 - 2022 рр.,
тис. грн.

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-		Відносний приріст (відхилення), %		
	2020	2021	2022	2021 / 2020	2022 / 2021	2021 / 2020	2022 / 2021	2022 / 2020
Чистий дохід	218595	309703	359970	91108	50267	41,68	16,23	64,67
Собівартість	199818	283379	323655	83561	40276	41,82	14,21	61,97
Валовий прибуток (збиток)	18777	26324	36315	7547	9991	40,19	37,95	93,4
Інші операційні доходи	69357	97312	8869	27955	-88443	40,31	-90,89	-87,21
Адмініст-ративні витрати	6088	7577	9307	1489	1730	24,46	22,83	52,87
Витрати на збут	6187	11851	12097	5664	246	91,55	2,08	95,52
Інші операційні витрати	69856	95445	9936	25589	-85509	36,63	-89,59	-85,78
Результат від операційної діяльності	6003	8763	13844	2760	5081	45,98	57,98	130,62
Фінансові витрати	1228	1448	917	220	-531	17,92	-36,67	-25,33
Фінансовий результат до оподат-кування	4775	7315	12927	2540	5612	53,19	76,72	170,72
Чистий фінансовий результат	4775	7315	12927	2540	5612	53,19	76,72	170,72

Джерело: розраховано автором на основі звітності ТОВ «Євровіндовс»

Фінансовий результат до оподаткування та чистий фінансовий результат показали значне підвищення на 170,72% з 2020 по 2022 рік, що свідчить про те, що, незважаючи на деякі злети і падіння інших доходів і витрат, компанії вдалося значно підвищити свою ефективність. Ці дані свідчать про те, що ТОВ «Євровіндовс» змогло ефективно управляти своїми витратами та збільшити свої доходи, що призвело до покращення його загальних фінансових показників протягом 2020-2022 років. Загалом поточна бізнес-модель компанії є раціональною та ефективною.

У контексті напрямків діяльності спостерігається послідовне зростання результату основної діяльності з 2020 по 2022 рік, яке завершилося загальним збільшенням на 130,62%. Таке значне зростання свідчить про те, що компанія здатна створювати додану вартість в межах своєї основної роботи, а значить формувати прибуток для розвитку.

Однак результат фінансових операцій демонструє іншу картину. Від'ємні значення протягом усіх трьох років свідчать про те, що компанія зазнала збитків від фінансової діяльності. Проте фінансова діяльність не є ключовою для бізнесу, а тому такий результат не є критичним (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Динаміка фінансового результату за видами діяльності ТОВ
«Євровіндовс» в 2020-2022 рр., тис. грн.

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-		Відносний приріст (відхилення), %		
	2020	2021	2022	2021 / 2020	2022 / 2021	2021 / 2020	2022 / 2021	2022 / 2020
Результат основної діяльності	6003	8763	13844	2760	5081	45,98	57,98	130,62
Результат фінансових операцій	-1228	-1448	-917	-220	531	17,92	-36,67	-25,33
Фінансовий результат до оподаткування	4775	7315	12927	2540	5612	53,19	76,72	170,72

Джерело: розраховано автором на основі звітності ТОВ «Євровіндовс»

Спостерігається незначне зростання здатності активів приносити прибуток з 8,44% у 2020 році до 8,45% у 2021 році та значний стрибок до 10,93% у 2022 році, що свідчить про те, що з часом компанія ставала все більш ефективною, що логічно в умовах збільшення продажів, а значить і зменшення частки постійних витрат у сукупній сумі продажів. Ця тенденція відображає підвищення ефективності використання активів компанії для отримання прибутку.

Рентабельність власного капіталу, яка вимірює фінансову віддачу від інвестицій власників у компанію, також демонструє стабільне підвищення протягом трьох років, збільшившись з 22,6% у 2020 році до 34,73% у 2022 році. Це свідчить про те, що інвестиції власниці у компанію приносили їм все більше коштів, що позитивно впливає на стійкість бізнесу, адже власниця буде готовою вкласти додаткові кошти у випадку необхідності (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Динаміка основних показників рентабельності (збитковості) ТОВ
«Євровіндовс» в 2020-2022 рр.

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-		
	2020	2021	2022	2021 / 2020	2022 / 2021	2022 / 2020
Рентабельність (пасивів) активів (чистий прибуток в чисельнику), %	8,44	8,45	10,93	0,01	2,48	2,49
Рентабельність (пасивів) активів (ЕВІТ в чисельнику), %	10,62	10,12	11,7	-0,5	1,58	1,08
Рентабельність (пасивів) активів (ЕВІТДА в чисельнику), %	10,62	10,12	11,7	-0,5	1,58	1,08
Рентабельність власного капіталу, %	22,6	26,77	34,73	4,17	7,96	12,13
Період окупності активів, роки	11,84	11,83	9,15	-0,01	-2,68	-2,69
Період окупності власного капіталу, роки	4,42	3,74	2,88	-0,68	-0,86	-1,54

Джерело: розраховано автором на основі звітності ТОВ «Євровіндовс»

Відповідно, період окупності активів та період окупності власного капіталу, які відображають час, необхідний для того, щоб інвестиції принесли прибуток, що дорівнює їхній вартості, за ці роки зменшилися. Це означає, що

компанія змогла швидше окупити свої інвестиції в активи та власний капітал, що є позитивною ознакою фінансової ефективності. Таким чином, основні показники рентабельності ТОВ «Євроіндовс» за 2020-2022 роки свідчать про те, що компанія успішно підвищувала свою фінансову ефективність та прибутковість протягом цих років.

Рентабельність продажів на основі операційного прибутку (та чистого прибутку, також відомі як операційна маржа та чиста маржа відповідно, поступово зростали протягом цього періоду. Ці тенденції свідчать про те, що продукція компанії є висококонкурентною (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Динаміка додаткових показників рентабельності (збитковості) ТОВ «Євроіндовс» в 2020-2022 рр.

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-		
	2020	2021	2022	2021 / 2020	2022 / 2021	2022 / 2020
Рентабельність продажів за валовим прибутком (валова маржа), %	8,59	8,5	10,09	-0,09	1,59	1,5
Рентабельність продажів за операційним прибутком (операційна маржа), %	2,75	2,83	3,85	0,08	1,02	1,1
Рентабельність продажів за чистим прибутком (чиста маржа), %	2,18	2,36	3,59	0,18	1,23	1,41
Операційна рентабельність витрат, %	2,13	2,2	3,9	0,07	1,7	1,77

Джерело: розраховано автором на основі звітності ТОВ «Євроіндовс»

Таким чином, ТОВ «Євроіндовс» продемонструвало покращення додаткових показників рентабельності з 2020 по 2022 рік. Зростання цих коефіцієнтів свідчить про те, що бізнес досяг успіху та залишався конкурентоспроможним навіть у складних економічних умовах.

Для визначення якості політики формування прибутку варто звернути увагу на альтернативну дохідність. ОВДП – це відносно безпечна інвестиція, а прибутковість ОВДП часто вважають безризиковою ставкою, яку інвестори

очікують отримати, якщо вони вкладуть свої гроші в ці облігації. З іншого боку, прибутковість власного капіталу - це показник того, наскільки ефективно компанія використовує власний капітал для отримання прибутку. Коли рентабельність власного капіталу перевищує дохідність державних облігацій, це свідчить про те, що компанія є потенційно привабливим об'єктом для інвестування, оскільки здатна генерувати вищу дохідність на власний капітал, ніж безризикова ставка.

У 2020 році рентабельність власного капіталу «Євроіндовс» становила 22,6%, що значно вище за дохідність державних облігацій на рівні 12,25%. Ця тенденція продовжилася у 2021 та 2022 роках, коли прибутковість власного капіталу зростає до 26,77% та 34,73% відповідно, тоді як прибутковість державних облігацій також зростає, але залишилася нижчою - 13,25% та 19,5% (Рис. 2.1).

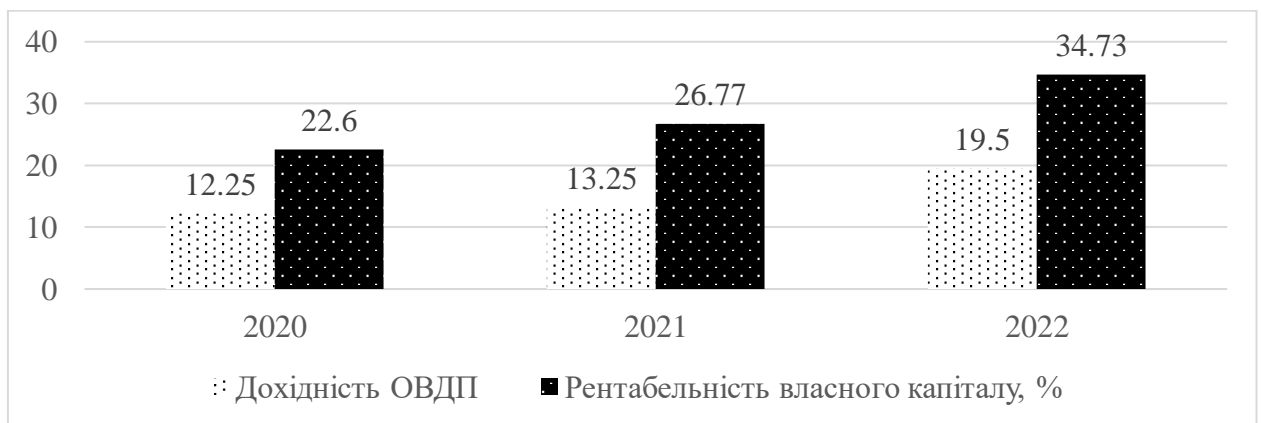


Рис. 2.1 Співставлення рентабельності власного капіталу з ринковими альтернативами ТОВ «Євроіндовс» в 2020-2022 рр., %

Джерело: розраховано автором на основі [23; 22; 11]

Ці тенденції свідчать про те, що ТОВ «Євроіндовс» ефективно генерує прибуток за рахунок власного капіталу, пропонуючи привабливу дохідність для потенційних інвесторів порівняно з безризиковою ставкою, яку пропонують державні облігації. Крім того, тенденція до зростання рентабельності власного капіталу свідчить про те, що ефективність компанії у генеруванні прибутку за ці роки покращилася. Однак потенційні інвестори

повинні також враховувати інші фактори, такі як профіль ризику компанії та ринкові умови, перш ніж приймати інвестиційне рішення.

З іншої сторони, не завжди вдавалося досягнути рентабельності активів вище інфляції. У 2020 році рентабельність активів склала 8,44%, що перевищило рівень інфляції в 5%. Це означає, що в реальному вираженні активи компанії генерували позитивну прибутковість, яка була вищою за рівень інфляції, тим самим збільшуючи купівельну спроможність компанії.

У 2021 році рентабельність активів дещо зросла до 8,45%, проте рівень інфляції також суттєво зріс - до 10%. У цьому контексті, незважаючи на те, що активи компанії все ще були прибутковими, реальна рентабельність активів, після коригування на інфляцію, була від'ємною. Це означає, що купівельна спроможність прибутку, згенерованого активами компанії, зменшилася через високу інфляцію.

У 2022 році рентабельність активів зросла до 10,93%, тоді як рівень інфляції в Україні підскочив до значних 26,6%. Оскільки темпи інфляції перевищили рентабельність активів, це свідчить про подальше зниження реальної прибутковості активів. Це означає, що, незважаючи на зростання номінальної прибутковості, купівельна спроможність прибутку, згенерованого активами компанії, ймовірно, знизилася через значну інфляцію (Рис. 2.2).

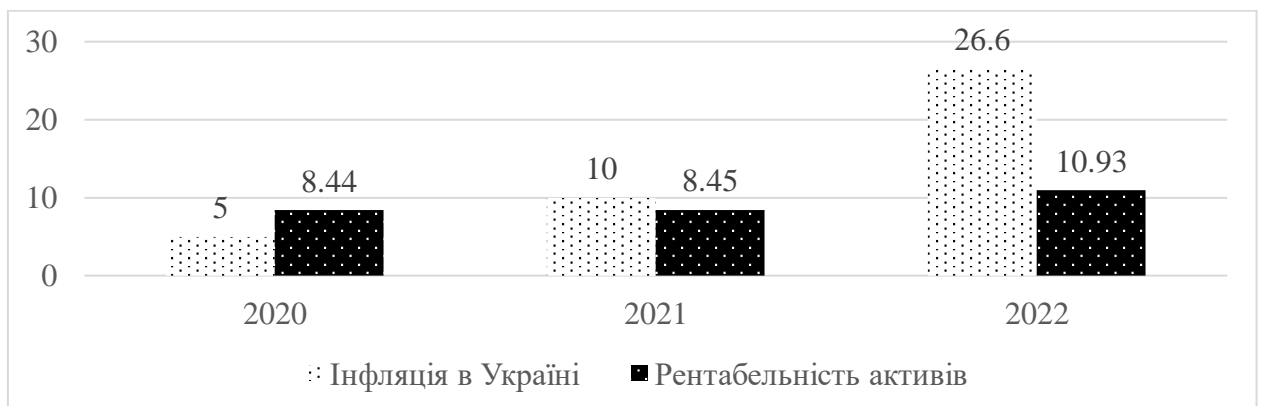


Рис. 2.2 Співставлення рентабельності активів з інфляцією ТОВ

«Євровіндовс» в 2020-2022 рр., %

Джерело: розраховано автором на основі [16; 13]

Підводячи підсумок, зазначимо, що ТОВ «Євровіндовс» продемонструвало послідовне зростання своїх фінансових та операційних показників з 2020 по 2022 рік, зі значним збільшенням чистого прибутку (64,67%) та операційних результатів (130,62%). Показники рентабельності, такі як рентабельність активів та рентабельність власного капіталу, з роками покращилися, збільшившись до 10,93% та 34,73% відповідно у 2022 році. Однак на реальну рентабельність активів компанії, ймовірно, вплинули суттєво високі темпи інфляції в Україні, особливо у 2022 році, коли рівень інфляції 26,6% перевищив рентабельність активів 10,93%.

2.2. Оцінка ефективності розподілу і використання прибутку ТОВ «Євровіндовс»

Питання ефективності розподілу і використання прибутку ТОВ «Євровіндовс» є складним. Загалом ТОВ «Євровіндовс» ефективно управляє накопиченим прибутком та збільшує його протягом 2020-2022 років. Абсолютний приріст накопиченого прибутку є суттєвим, зріс з 7315 тис. грн у 2021 році до 10600 тис. грн у 2022 році, що відповідає відносному зростанню на 57,27% у 2021 році та 52,77% у 2022 році відповідно.

Це свідчить про те, що компанія була успішною не лише в формуванні прибутку, але й в його накопиченні, що є вагомим показником фінансової стабільності та процвітання. Це свідчить про те, що компанія реінвестувала значну частину цих прибутків назад у бізнес, щоб сприяти його зростанню – стратегія, яка може мати багато переваг.

Реінвестування може сприяти розширенню діяльності компанії, стимулювати інновації шляхом фінансування досліджень і розробок, зменшити залежність від зовнішнього фінансування і, як наслідок, знизити фінансовий ризик. Процес також підвищує стійкість компанії до майбутніх

економічних спадів шляхом створення надійного фінансового буфера (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Співставлення динаміки накопиченого прибутку підприємства з іншими елементами фінансування ТОВ «Євровіндовс» в 2020-2022 рр., тис. грн.

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-		Відносний приріст (відхилення), %		
	2020	2021	2022	2021 / 2020	2022 / 2021	2021 / 2020	2022 / 2021	2022 / 2020
Зареєстрований (пайовий) капітал	15000	15000	15000	0	0	0	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	12772	20087	30687	7315	10600	57,27	52,77	140,27
Неоплачений капітал	4256	3956	2372	-300	-1584	-7,05	-40,04	-44,27
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ	23516	31131	43315	7615	12184	32,38	39,14	84,19
ПОТОЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	44336	74160	87959	29824	13799	67,27	18,61	98,39
Баланс	67852	105291	131274	37439	25983	55,18	24,68	93,47

Джерело: розраховано автором на основі звітності ТОВ «Євровіндовс»

Отже, постійне зростання накопиченого прибутку ТОВ «Євровіндовс», а також його власного капіталу свідчить про загалом позитивну фінансову тенденцію для компанії. Практика реінвестування прибутку компанії, схоже, є ключовим фактором її фінансового успіху, хоча не слід ігнорувати потенційні ризики, пов'язані з таким підходом.

Накопичений прибуток (нерозподілений прибуток) відіграє вирішальну роль у фінансуванні компанії. З роками його частка зростає, що свідчить про збільшення залежності від внутрішніх джерел фінансування діяльності компанії.

Дані показують, що частка накопиченого прибутку в джерелах фінансування компанії зростає з 18,82% у 2020 році до 23,38% у 2022 році. Це зростання є позитивною ознакою, яка вказує на те, що компанія стає більш самодостатньою та менш залежною від зовнішніх джерел фінансування. Динаміка також свідчить про підвищення фінансової стійкості компанії, оскільки внутрішньо згенеровані кошти є менш ризикованими, ніж зовнішні запозичення (табл. 2.6).

Таблиця 2.6

Частка нерозподіленого прибутку у джерелах фінансування ТОВ
«Євровіндовс» в 2020 - 2022 рр., %

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-		
	2020	2021	2022	2021 / 2020	2022 / 2021	2022 / 2020
Зареєстрований (пайовий) капітал	22,11	14,25	11,43	-7,86	-2,82	-10,68
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	18,82	19,08	23,38	0,26	4,3	4,56
Неоплачений капітал	6,27	3,76	1,81	-2,51	-1,95	-4,46
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ	34,66	29,57	33	-5,09	3,43	-1,66
Короткострокові кредити банків	25,01	37,35	32,56	12,34	-4,79	7,55
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	24,72	14,46	19,85	-10,26	5,39	-4,87
Інші поточні зобов'язання	15,61	18,62	14,54	3,01	-4,08	-1,07
ПОТОЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	65,34	70,43	67	5,09	-3,43	1,66
Баланс	100	100	100	0	0	0

Джерело: розраховано автором на основі звітності ТОВ «Євровіндовс»

Однак, хоча зростання частки нерозподіленого прибутку в джерелах фінансування компанії в цілому є позитивною тенденцією, важливо також враховувати потенційні недоліки. Надмірна залежність від реінвестованого прибутку може позбавити акціонерів їхніх законних доходів у вигляді дивідендів. Це може викликати незадоволення акціонерів і вплинути на ціну акцій компанії. Крім того, компанія може втратити вигідні інвестиційні можливості, які потребують зовнішнього фінансування, особливо якщо ці

можливості можуть принести більший дохід, ніж дохід від реінвестованого прибутку.

Дивлячись на коефіцієнт реінвестування, ми бачимо, що компанія дотримувалася політики реінвестування 100% своїх прибутків у бізнес як у 2020, так і в 2021 роках. Це свідчить про сильну прихильність до зростання та розширення протягом цих років, що загалом вигідно для компанії з точки зору збільшення її частки на ринку, покращення конкурентних позицій та підвищення потенціалу для отримання прибутку в майбутньому. Однак це також означає, що протягом цього періоду компанія не розподіляла частину свого прибутку акціонерам у вигляді дивідендів, що могло б викликати занепокоєння у тих, хто очікує регулярного доходу від своїх інвестицій (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

Динаміка коефіцієнтів реінвестування та стійкості економічного зростання ТОВ «Євровіндовс» в 2020-2022 рр., %

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-		
	2020	2021	2022	2021 / 2020	2022 / 2021	2022 / 2020
Коефіцієнт реінвестування	100	100	82	0	-18	-18
Коефіцієнт стійкості економічного зростання	20,31	23,5	24,47	3,19	0,97	4,16

Джерело: розраховано автором на основі звітності ТОВ «Євровіндовс»

Однак у 2022 році коефіцієнт реінвестування знизився до 82%, що свідчить про зміну політики розподілу прибутку компанії.

З іншого боку, коефіцієнт стабільності економічного зростання, який можна розглядати як показник здатності компанії підтримувати своє економічне зростання в довгостроковій перспективі, з роками зростає. Він підвищився з 20,31% у 2020 році до 24,47% у 2022 році.

Згідно з даними таблиці 2.8, накопичений прибуток розподілено на необоротні активи та виробничі запаси - 5 328 тис. грн. та 25 359 тис. грн.

відповідно. Спрямування частини накопиченого прибутку на необоротні активи означає стратегічну інвестицію в довгострокове зростання компанії. Це витрати на основні засоби, нематеріальні активи та довгострокові інвестиції. Інша частина оборотного капіталу покривається іншими видами власного капіталу і поточними зобов'язаннями.

Таблиця 2.8

Оцінка напрямку направлення прибутку у активи ТОВ «Євроіндовс» в 2022 р., тис. грн.

Пасиви		Активи	
Показник	Сума	Сума	Показник
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	30 687	5 328	НЕОБОРОТНІ АКТИВИ
		25 359	Виробничі запаси
Інший власний капітал	12 628	12 628	Виробничі запаси
Поточні зобов'язання і забезпечення	87 959	135	Виробничі запаси
		87 824	Інші оборотні активи

Джерело: розраховано автором на основі звітності ТОВ «Євроіндовс»

Рядок «Надходження від власного капіталу» відображає надходження грошових коштів від власного капіталу. Це нові інвестиції, здійснені акціонером компанії. Згідно з даними, у 2020 році притоку не було, але був притік 300 тис. грн у 2021 році та 1 584 тис. грн у 2022 році.

З іншого боку, за період з 2020 по 2022 рік дивідендні виплати не здійснювалися, тобто політика розподілу є чіткою – весь прибуток залишається в компанії (рис. 2.3).



Рис. 2.3 Динаміка грошового потоку притоку чи відтоку власного капіталу ТОВ «Євроіндовс» в 2020-2022 рр., тис. грн.

Джерело: розраховано автором на основі звітності ТОВ «Євроіндовс»

Враховуючи збільшення надходжень власного капіталу протягом цих років та відсутність дивідендних виплат, можна стверджувати, що ТОВ «Євровіндовс» в першу чергу було зосереджено на збільшенні власного капіталу для підтримки планів зростання та розширення.

Підводячи підсумок, зазначимо, що в процесі оцінки формування та використання прибутку ТОВ «Євровіндовс» сформульовано наступні висновки:

- виконано аналіз процесу формування прибутку на досліджуваному підприємстві. З 2020 по 2022 рік ТОВ «Євровіндовс» продемонструвало значне фінансове зростання: чистий прибуток збільшився на 64,67%, а операційний результат - на 130,62%. Показники рентабельності компанії, зокрема, рентабельність активів та рентабельність власного капіталу, також показали тенденцію до підвищення, досягнувши 10,93% та 34,73% відповідно у 2022 році. Проте зростання інфляції в Україні, яка досягла піку в 26,6% у 2022 році, вплинуло на реальну платоспроможність прибутку;

- проведена оцінка ефективності розподілу і використання прибутку ТОВ «Євровіндовс». ТОВ «Євровіндовс» ефективно розподіляє накопичений прибуток, значну частину якого у 2022 році було інвестовано в необоротні активи (5 328 тис. грн) та виробничі запаси (25 359 тис. грн), що свідчить про стратегічний фокус на довгострокове зростання та операційну ефективність. Політика реінвестування компанії також відображена в її грошових потоках, де спостерігається збільшення притоку власного капіталу з 300 тис. грн у 2021 році до 1 584 тис. грн у 2022 році, тоді як дивіденди не виплачувалися, що свідчить про реінвестування прибутків назад у бізнес. Однак така політика не завжди є оптимальною, адже може призводити до недоотримання частини потенційного прибутку власницею.

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ЗРОСТАННЯ ПРИБУТКУ ТОВ «ЄВРОВІНДОВС» ТА ПОЛІПШЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ЙОГО ФОРМУВАННЯ, РОЗПОДІЛУ ТА ВИКОРИСТАННЯ

3.1. Резерви зростання прибутку товариства ТОВ «Євровіндовс» та покращення його розподілу і використання

У контексті виявленої практики вважаємо, що оптимальним буде вилучення накопиченого прибутку, та заміщення його дешевшими банківськими кредитами. У поточних умовах така пропозиція може здатися контрінтуїтивною, але для формування остаточного рішення слід врахувати інтереси власниці, яка власне і може отримати дивіденди чи спрямувати кошти за іншими напрямками.

По-перше, така практика впливає з концепції альтернативної вартості, фундаментального економічного принципу. У цьому випадку альтернативна вартість – це потенційний дохід, який можна було б отримати від інвестування накопичених прибутків в інші сфери. Якщо прибуток компанії реінвестується в бізнес, але при цьому рентабельність інвестицій від цих реінвестицій менша, ніж від альтернативних інвестицій, то є сенс вилучити прибуток і вкласти його туди, де він може принести більший дохід. Така практика узгоджується з принципами розподілу капіталу та портфельної теорії, де метою є максимізація прибутку за певного рівня ризику.

По-друге, фінансовий леверидж, що забезпечується позиками, може підвищити рентабельність власного капіталу. Коли бізнес використовує борг для фінансування своєї діяльності, він суттєво збільшує потенціал для отримання прибутку. Це пов'язано з тим, що, хоча борг пов'язаний з відсотковими витратами, якщо віддача від запозичених коштів вища за відсоткову ставку, компанія може отримати прибуток від різниці. Це називається фінансовим важелем, і він може значно підвищити рентабельність

власного капіталу компанії, за умови, що компанія може ефективно управляти своїм боргом.

По-третє, важливо враховувати вартість грошей у часі, ще один ключовий принцип фінансів. Гроші, доступні в даний час, коштують більше, ніж така ж сума в майбутньому, завдяки своїй потенційній прибутковості. Таким чином, гроші, виведені з компанії та інвестовані в інші сфери сьогодні, можуть з часом зрости більш суттєво, ніж та ж сума, залишена в компанії.

Однак ця стратегія також несе в собі ризики. Леверидж може збільшити збитки, а якщо компанія не здатна ефективно управляти своїм боргом, це може призвести до фінансової скрути або навіть банкрутства. Крім того, фактичні прибутки від альтернативних інвестицій можуть бути невизначеними і не завжди перевищувати витрати на сплату відсотків за кредитами. Тому компаніям необхідно ретельно аналізувати та управляти цими ризиками при реалізації цієї стратегії.

Аналізуючи надані дані, можна зробити висновок, що фінансова структура «Євровіндовс» у період з 2023 по 2024 рік зазнає значних змін в окремих статтях, в той час як інші статті залишаються стабільними. Найяскравіша зміна відбувається в категорії "Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)", яка зменшується з 30687 тис. гривень у 2022 році до 0 у 2023 та 2024 роках. Загальний власний капітал зменшується на 70,85% у період 2023-2024 рр.

Паралельно зі зменшенням нерозподіленого прибутку відбувається відповідне збільшення "Довгострокових кредитів банків" з 0 у 2022 році до 30687 у 2023 та 2024 роках. Це свідчить про те, що компанія заміщує власний капітал позиковим.

Всі інші показники, включаючи "Зареєстрований (пайовий) капітал", "Неоплачений капітал", "Короткострокові кредити банків" та різні компоненти "Поточних зобов'язань і забезпечень", залишаються незмінними протягом усього періоду планування, адже пропозиція не впливає прямо на цей елемент (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Прогнозна структура фінансування ТОВ «Євровіндовс» у випадку
реалізації заходу, тис. грн.

	2022	2023	2024	Абсолютний приріст, +, -	Відносний приріст, %
Зареєстрований (пайовий) капітал	15000	15000	15000	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	30687	0	0	-30687	-100
Неоплачений капітал	-2372	-2372	-2372	0	0
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ	43315	12628	12628	-30687	-70,85
Довгострокові кредити банків	0	30687	30687	30687	-
ДОВГОСТРОКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	0	30687	30687	30687	-
Короткострокові кредити банків	42737	42737	42737	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	26057	26057	26057	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	21	21	21	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування	10	10	10	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці	48	48	48	0	0
Інші поточні зобов'язання	19086	19086	19086	0	0
ПОТОЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	87959	87959	87959	0	0
Баланс	131274	131274	131274	0	0

Джерело: авторський прогноз

Запропонований захід матиме значний вплив на фінансові результати ТОВ «Євровіндовс». Одна з помітних змін стосується статті "Фінансові витрати". У 2023 році фінансові витрати зростають з 917 до 4756 (у тисячах гривень), тобто відносне зростання становить 418,70%. Таке підвищення фінансових витрат пов'язане зі збільшенням довгострокових банківських кредитів, як показано в попередній таблиці, оскільки компанії потрібно буде сплачувати відсотки за цим боргом, що призведе до підвищення нарахованих процентів.

Враховуючи зростання фінансових витрат, показники "Фінансовий результат до оподаткування: Прибуток (збиток)" та "Чистий фінансовий

результат: Прибуток (збиток)" зменшуються з 12927 у 2022 році до 9088 у 2023 та 2024 роках. Абсолютне зменшення становить 3839, або відносне зменшення на 29,70%. Варто зазначити, що хоча ці показники скорочуються, вони залишаються додатними, що свідчить про те, що компанія, як і раніше, буде прибутковою, незважаючи на збільшення фінансових витрат.

Отже, хоча запропонований захід призводить до збільшення фінансових витрат через залучення довгострокових банківських кредитів, операційна прибутковість компанії залишається незмінною, і вона залишається прибутковою в цілому, хоча і на зниженому рівні. Це свідчить про те, що керівництво компанії вважає, що вигоди від фінансової реструктуризації, такі як потенційно вищі прибутки від альтернативних інвестицій або збільшення фінансового важеля, переважають збільшення фінансових витрат (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Частина прогнозного звіту про фінансові результати ТОВ
«Євровіндовс» у випадку реалізації заходу, тис. грн.

Показники	2022	2023	2024	Абсолютний приріст, +, -	Відносний приріст, %
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток (збиток)	13844	13844	13844	0	0
Фінансові витрати	917	4756	4756	3839	418,70
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток (збиток)	12927	9088	9088	-3839	-29,70
Чистий фінансовий результат: прибуток (збиток)	12927	9088	9088	-3839	-29,70

Джерело: авторський прогноз

Оптимальним вибором покриття потреби у фінансових ресурсах є банківські кредити, вартість яких становить 15,5% річних при залученні їх на термін від 1 до 5 років. Тому у розрахунках додаткова сума фінансових витрат відповідає вартості довгострокових банківських кредитів (рис. 3.1).

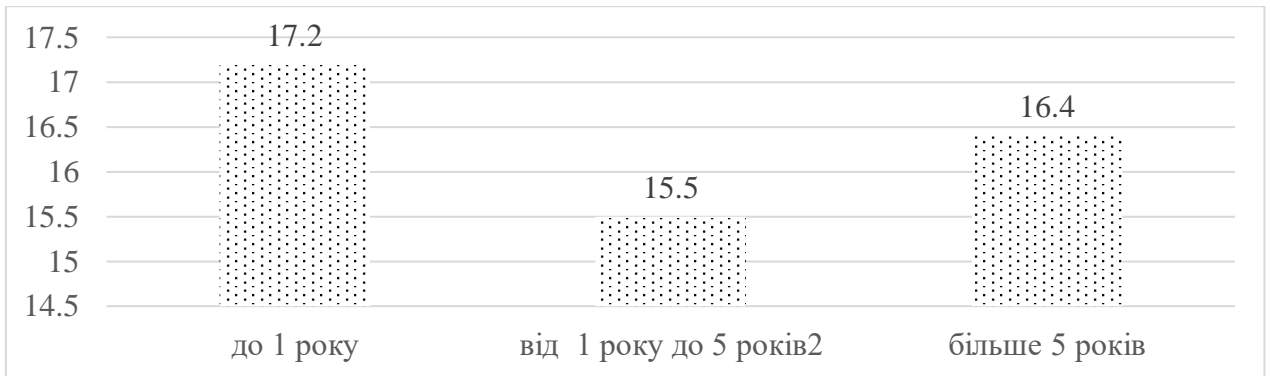


Рис. 3.1 Поточна вартість банківських кредитів в Україні, %

Джерело: складено автором на основі [1;25;26;27]

Наведені у рис. 3.2 дані відображають рентабельність власного капіталу, найважливіший показник прибутковості, для ТОВ «Євровіндовс».

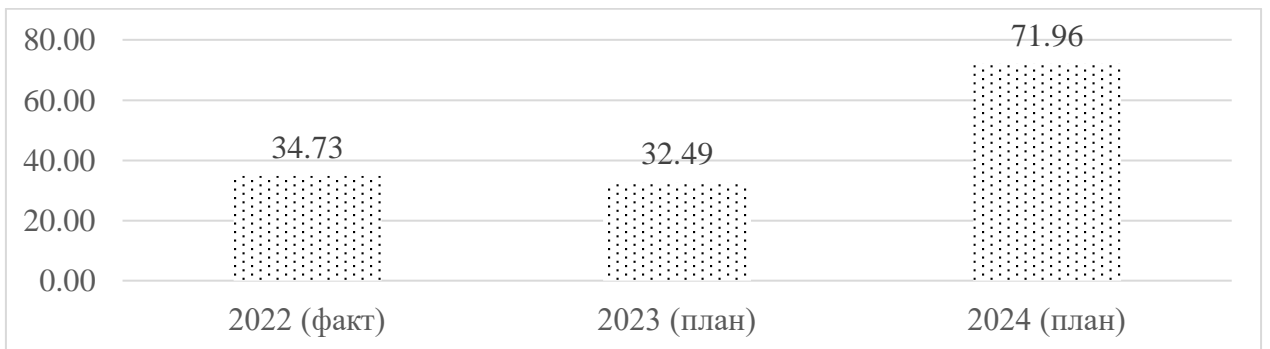


Рис. 3.2 Рентабельність власного капіталу ТОВ «Євровіндовс» у випадку реалізації заходу, %

Джерело: авторський прогноз

У 2022 році показник становить 34,73%, що відображає фактичну рентабельність власного капіталу за цей рік. У 2023 році, відповідно до запропонованого плану, індикатор дещо знижується до 32,49%. Однак у 2024 році спостерігається суттєве зростання рентабельності власного капіталу до 71,96%. Таке підвищення прибутковості власне зменшення суми власного капіталу.

Отже, запропонований захід може спочатку призвести до незначного зниження рентабельності власного капіталу через вищі фінансові витрати, але вже у наступному році, як очікується, він суттєво підвищить прибутковість

компанії на власний капітал. Це свідчить про стратегічний фокус на максимізації прибутків акціонерів у довгостроковій перспективі, що відповідає принципам фінансового важеля та альтернативної вартості. Компанія, схоже, готова нести короткострокові витрати, щоб досягти потенційно вищих прибутків у майбутньому.

Проте для формулювання висновків слід врахувати подальшу стратегію використання заробленого прибутку власницею. У 2022 році дохід власника у вигляді чистого прибутку становить 10406 тис грн. Однак у 2024 році цей дохід зменшується до 7315, тобто на 29,70%.

Таблиця 3.3

Зміна доходу власниці компанії за рік у випадку реалізації заходу, тис. грн.

Сукупний прибуток власниці	2022	2024	Абсолютний приріст, +, -	Відносний приріст, %
Чистий прибуток у вигляді дивідендів за рік після сплати податків	10406	7315	-3091	-29,70
Процентний дохід від ОВДП (не оподатковується)	0	5984	5984	-
Всього дохід власниці компанії за рік	10406	13299	2893	27,80

Джерело: авторський прогноз

Водночас, у 2024 році з'являється новий потік доходів у власниці, який називається "Процентний дохід за державними цінними паперами" (ОВДП). Це дохід, який не оподатковується, і він становить 5984. Це означає, що власниця інвестує в державні цінні папери за рахунок прибутку, виведеного з компанії, і отримує відсотковий дохід від цих інвестицій.

При об'єднанні обох потоків доходу загальний річний дохід власника компанії збільшується з 10406 у 2022 році до 13299 у 2024 році, що становить абсолютне зростання на 2893 або відносне зростання на 27,80%.

Таким чином, хоча запропонований захід призводить до зменшення дивідендного доходу через збільшення фінансових витрат, він також дозволяє власниці інвестувати в альтернативні інвестиційні інструменти, такі як

державні цінні папери. Процентний дохід від цих інвестицій не тільки компенсує зменшення дивідендів, але й призводить до загального збільшення сукупного доходу фізичної особи.

Підводячи підсумок, зазначимо, що запропоновано захід для «Євроіндовс», що передбачає вилучення накопиченого прибутку та заміщення його дешевшими банківськими кредитами. Спочатку це призводить до незначного зниження рентабельності власного капіталу (з 34,73% у 2022 році до 32,49% у 2023 році) через збільшення фінансових витрат. Однак, зрештою, спостерігається суттєве зростання прибутковості: рентабельність власного капіталу досягає 71,96% у 2024 році, що свідчить про отримання вищих доходів від альтернативних інвестицій. Хоча дивідендний дохід зменшується на 29,7%, загальний дохід власника збільшується на 27,8% завдяки формуванню неоподаткованого процентного доходу від державних цінних паперів.

3.2. Удосконалення процесу управління прибутком підприємства

Також доцільно звернути увагу на систему управління, для підвищення якості господарських відносин у цій сфері. Проблемою є відсутність комплексної системної політики у сфері управлінського обліку для формування необхідного інформаційного підґрунтя та ухвалення зважених управлінських рішень. Таким чином, оптимізаційний захід має бути спрямований на впровадження комплексного управлінського обліку та інформаційної підтримки менеджменту. На підприємстві відсутня система планування, бюджетування, відстеження фактичних показників та їх відхилення від планових, що негативно позначається на ефективності системи управління. Це важливий елемент системи контролінгу, який дає змогу підприємству діяти в одному чітко визначеному напрямку.

На новостворений відділ контролінгу, що складатиметься з двох працівників - спеціаліста з поточного моніторингу та спеціаліста з планування та бюджетування, буде покладено декілька обов'язків.

Основна роль спеціаліста з поточного моніторингу полягатиме у постійному моніторингу, оцінці та складанні звітів про поточний стан фінансів та операцій організації. Він відповідатиме за виявлення будь-яких відхилень від встановлених планів, політик і стандартів. Виявляючи будь-які невідповідності або неефективність, вони можуть вчасно попередити необхідні сторони для вжиття коригувальних заходів.

З іншого боку, фахівець з планування та бюджетування відповідатиме за створення, перегляд та управління бюджетами та фінансовими планами організації. Він повинен тісно співпрацювати з різними відділами, щоб зрозуміти їхні фінансові потреби, оцінити фінансові наслідки запропонованих ініціатив і переконатися, що вони відповідають загальним стратегічним цілям організації. Ця роль також передбачає моніторинг виконання цих планів, внесення необхідних коректив і надання прогнозів на майбутні фінансові періоди.

Синергія між цими двома ролями дозволить створити комплексну систему фінансового контролю, яка гарантуватиме, що організація працює ефективно і залишається на шляху до досягнення своїх фінансових цілей.

На Рис. 3.3 представлено пропоновану нову структуру відділу контролінгу.



Рис. 3.3 Структура служби контролінгу

Джерело: складено автором

Як показано на рис. 3.4, управлінська інформація рухатиметься таким чином. Первинні документи формуватимуться виробничими підрозділами, менеджером із роботи з клієнтами, іншими структурними підрозділами, а систематизація отриманої інформації відбуватиметься в службі контролінгу. Тоді інформація надаватиметься як директору, так і іншим управлінцям компанії.

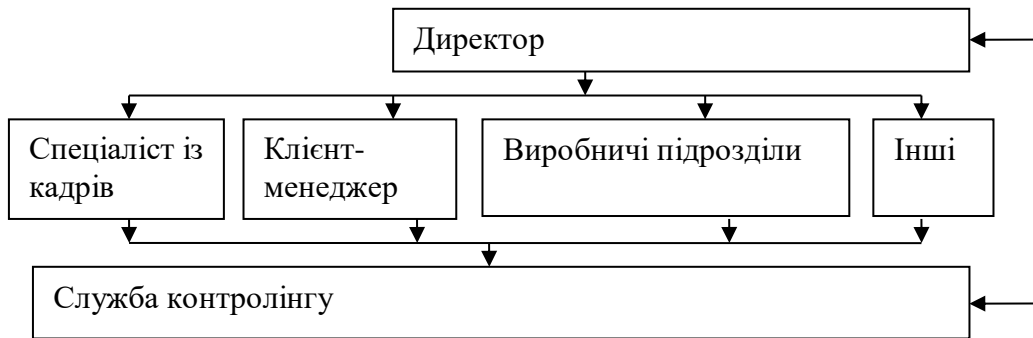


Рис. 3.4 Рух фінансової інформації на підприємстві за пропонованою системою контролінгу

Джерело: складено автором

Впровадження комплексної системи управлінського обліку пропонуємо закріпити відповідними змінами в нормативно-правовому документі організації "Про систему контролінгу".

Спеціаліст з контролінгу відіграє важливу роль у фінансовому управлінні, забезпечуючи фінансове здоров'я організації та її стратегічне зростання. Його робота пов'язана з фінансовим плануванням, прагненням досягти оптимального балансу між власними та позиковими фінансовими ресурсами. Процес передбачає ретельний аналіз і коригування співвідношення боргових зобов'язань і власного капіталу, щоб максимізувати фінансову стабільність і прибутковість компанії.

Податкове планування – ще один важливий обов'язок, який вони беруть на себе, що передбачає планування та оптимізацію податкових платежів. Будучи в курсі останніх податкових законів і нормативних актів, фахівець може визначити способи законного зменшення податкових зобов'язань компанії.

Спеціаліст також фокусується на підвищенні вартості компанії. Він планує зростання вартості компанії, беручи до уваги різні фактори, такі як ринкові умови, результати діяльності компанії та потенційні інвестиції. Це допомагає приймати обґрунтовані рішення, які можуть підвищити ринкову позицію компанії та її акціонерну вартість. До обов'язків також входить аналіз фінансових звітів, що дає уявлення про фінансовий стан компанії. Це передбачає ретельне вивчення звітів про прибутки та збитки, балансів та звітів про рух грошових коштів, серед інших звітів. Вони оцінюють їх, щоб зрозуміти фінансові показники компанії та запропонувати рекомендації щодо їх покращення.

Перед фахівцем також стоїть завдання розробити систему раннього попередження для виявлення та аналізу відхилень. Це допомагає виявити будь-які розбіжності між запланованими та фактичними показниками, що дає змогу вчасно вжити коригувальних заходів. Ключовим обов'язком є забезпечення відповідності фактичних результатів діяльності запланованим показникам. У цьому контексті передбачається порівняння даних у реальному часі з прогнозованими даними та виявлення будь-яких значних відхилень, які можуть вплинути на результати діяльності компанії.

Для ефективного виконання своїх обов'язків фахівець з контролінгу повинен мати певні права в організації. Він повинен мати право доступу до всієї фінансової інформації та даних. Сюди входять фінансові звіти, бюджети, прогнози та будь-які інші відповідні фінансові документи. Вони також мають право взаємодіяти з різними відділами організації. Це дозволяє їм збирати необхідну інформацію, розуміти конкретні потреби та операції кожного відділу і враховувати ці знання у своїх фінансових планах і стратегіях. Іншим ключовим правом є можливість запитувати та отримувати необхідні ресурси - людські, фінансові чи технологічні - для ефективного виконання своїх завдань.

Спеціаліст з контролінгу також повинен мати повноваження пропонувати зміни до фінансових стратегій, бюджетів та планів. Крім того, він повинен мати право брати участь у процесах прийняття рішень, що стосуються

фінансового планування та управління. Професійні знання можуть забезпечити значний внесок у прийняття стратегічних рішень.

Створення відділу контролінгу може мати трансформаційний вплив на економічний стан і стабільність організації. Одним із значних наслідків такого доповнення є покращення фінансового планування та управління. Відділ контролінгу може забезпечити більш систематичний і цілеспрямований підхід до фінансового планування, ефективне використання ресурсів і узгодження фінансових стратегій із загальними цілями організації.

Відділ також відіграватиме важливу роль в оптимізації податкових платежів організації та управлінні балансом між власними та запозиченими фінансовими ресурсами. Завдяки тому, що відділ контролінгу аналізуватиме фінансові звіти та розроблятиме надійні системи звітності, організація отримає більш точні та глибокі фінансові дані.

Завдяки своїй роботі відділ контролінгу може надати організації чітку картину її фінансового стану та майбутніх перспектив. Такий підхід підвищить довіру зацікавлених сторін, включаючи інвестора, співробітників і клієнтів, тим самим потенційно залучаючи більше інвестицій і можливостей для організації. По суті, створення відділу контролінгу призведе до більш ефективного управління фінансами, економії витрат, поліпшення процесу прийняття рішень, а також підвищення економічної стабільності та зростання організації.

Підводячи підсумок, зазначимо, що сформульовані напрями зростання прибутку ТОВ «Євровіндовс» та поліпшення управління процесом його формування, розподілу та використання:

- вказані резерви зростання прибутку товариства ТОВ «Євровіндовс» та покращення його розподілу та використання. Стратегічна фінансова реструктуризація «Євровіндовс» передбачає заміщення накопиченого прибутку більш економічно вигідними банківськими кредитами, що призводить до незначного зниження рентабельності власного капіталу з 34,73% у 2022 році до 32,49% у 2023 році через збільшення фінансових витрат.

Однак ця стратегія сприяє значному зростанню рентабельності власного капіталу до 71,96% у 2024 році. Незважаючи на зменшення дивідендного доходу на 29,7%, загальний річний дохід власниці зростає на 27,8% завдяки новим неоподатковуваним відсотковим доходам від державних цінних паперів, що дозволяє оптимізувати розподіл і використання прибутку компанії;

- запропоновані можливості удосконалення процесу управління прибутком підприємства. Створення відділу контролінгу є важливим кроком у вдосконаленні процесу управління прибутком підприємства. Завдяки ретельному фінансовому плануванню, податковій оптимізації та ретельному аналізу фінансових звітів цей відділ сприяє ефективному використанню ресурсів та стратегічному узгодженню з цілями організації. Пропонуючи проактивне виявлення відхилень у діяльності та планування зростання вартості компанії, відділ контролінгу відіграє ключову роль у забезпеченні економічної стабільності, прийнятті обґрунтованих рішень та підвищенні прибутковості.

ВИСНОВКИ

У процесі вивчення особливостей формування, розподілу та використання прибутку підприємства сформульовані наступні висновки та рекомендації:

1. Визначена сутність прибутку та його значення в діяльності підприємства. Прибутком є додатнім залишковим результатом формування доходів і витрат у межах бізнес-моделі підприємства, що забезпечує збільшення доступного капіталу в разі реінвестування назад у фінансову систему суб'єкта господарської діяльності. Роль прибутку проявляється у забезпеченні посилення, задоволенні потреб власників, зниженні рівня фінансових ризиків.

2. Розглянуто механізм формування, розподілу та використання прибутку. Процес починається формуванням бруто-доходу з урахуванням ПДВ та акцизів, а закінчується створенням чистого прибутку. Управлінський елемент механізму можна розділити на три елементи, а саме організаційно-методична система управління прибутком, формування прибутку, розподіл прибутку. Ключовими групами методів та інструментів управління прибутком організації є методи та інструменти збору інформації про прибуток підприємства, методи та інструменти аналізу даних про прибуток підприємства, методи та інструменти менеджменту в контексті отримання прибутку, методи та інструменти використання резервів збільшення прибутку, методи та інструменти розподілу прибутку.

3. Проведено аналіз процесу формування прибутку на досліджуваному підприємстві. За період з 2020 по 2022 рік ТОВ «Євровіндовс» пережило значне зростання чистого прибутку на 64,67% та результату від операційної діяльності на 130,62%. Ключові показники прибутковості компанії, а саме рентабельність активів та рентабельність власного капіталу, мали висхідну траєкторію, досягнувши значень 10,93% та 34,73% у 2022 році відповідно. Проте важливо зазначити, що високий рівень інфляції в Україні, який сягнув

піку в 26,6% у 2022 році, негативно вплинув на реальну рентабельність активів компанії, яка становила 10,93% у цьому році, та платоспроможність сформованого прибутку.

4. Надана оцінка ефективності розподілу і використання прибутку ТОВ «Євровіндовс». Фінансовий аналіз ТОВ "Євровіндоус" свідчить про стратегічний підхід до розподілу прибутку, з помітним збільшенням нерозподіленого прибутку на 140,27% з 2020 по 2022 рік, що посилює орієнтацію компанії на реінвестування та зростання. Спрямування 30 687 тис. грн нерозподіленого прибутку переважно на необоротні активи та виробничі запаси у 2022 році підкреслює прагнення компанії посилити свою операційну спроможність та забезпечити довгострокову стійкість. Однак, хоча стратегія збільшення притоку власного капіталу та утримання від виплати дивідендів, про що свідчать дані про притік 1 584 тис. грн у 2022 році без виплати дивідендів, підкреслює акцент на реінвестування, для компанії вкрай важливо збалансувати це з очікуваннями акціонера, щоб забезпечити стійке фінансове управління.

5. Ідентифіковані резерви зростання прибутку товариства ТОВ «Євровіндовс» та покращення його розподілу та використання. Завдяки фінансовому маневру заміщення накопиченого прибутку більш доступними банківськими кредитами, «Євровіндовс» переживе тимчасове зниження рентабельності власного капіталу з 34,73% у 2022 році до 32,49% у 2023 році через збільшення фінансових витрат. Однак ця ініціатива прокладає шлях до значного зростання рентабельності власного капіталу до 71,96% до 2024 року, що відображає успішну віддачу від альтернативних напрямків інвестування. У той час як дивідендний дохід знизиться на 29,7%, сукупний річний дохід власниці збільшиться на 27,8% завдяки запровадженню неоподаткованого процентного доходу від державних цінних паперів.

6. Вказано можливість удосконалення процесу управління прибутком підприємства. Удосконаленню процесу управління прибутком підприємства може значно сприяти створення відділу контролінгу. Цей відділ, виконуючи

такі функції, як фінансове планування, податкова оптимізація та аналіз фінансових звітів, забезпечує ефективне використання ресурсів, узгоджує фінансові стратегії з цілями організації та сприяє економії витрат. Завдяки своїй здатності забезпечувати систему раннього попередження і планувати зростання вартості компанії, відділ контролінгу сприятиме економічній стабільності організації, кращому прийняттю рішень і, в кінцевому підсумку, підвищенню прибутковості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. 4.1. Процентні ставки депозитних корпорацій (крім Національного банку України) за кредитами та депозитами. URL: https://bank.gov.ua/files/4-Financial_markets.xlsx (дата перегляду: 13.05.2023).
2. Блоха, В. А. Удосконалення системи оподаткування прибутку підприємств в Україні : магістерська робота : 072 Фінанси, банківська справа та страхування / В. А. Блоха ; керівник роботи Виговська В. В. ; Національний університет «Чернігівська політехніка», кафедра фінансів, банківської справи та страхування. – Чернігів, 2020. – 70 с.
3. Вакульчик О. М., Протасова Є. В., Нечаєва А. А., Фінансовий результат підприємства: економічна сутність, особливості визначення та аналізу. Бізнес-навігатор. №1. 2019. С. 162-168.
4. Велика О. Удосконалення управління формуванням прибутку автотранспортного підприємства / О. Велика, Г. Засуха // Development Management. – 2019. – № 3 (17). – С. 1–9.
5. Вовк О. М., Ковальчук А. М., Комісаренко Я. І., Джулай А. В. Прибуток та рентабельність як детермінанти розвитку підприємства. Modern Economics. 2020. № 21. С. 37-44.
6. Вудвуд В. В. Прибуток підприємства як головне джерело фінансового забезпечення його розвитку // Матеріали XII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Фінанси: теорія і практика». – К.: Національний авіаційний університет, 2021. – С.318-320.
7. Гурбик Ю. Ю., Миронов О. С., Сутність та зміст поняття «прибуток підприємства» у вітчизняній науці. №. 2019. С. 286-290.
8. Гурбик, Ю. Ю., Миронов О. С., Сутність та зміст поняття «Прибуток підприємства» у вітчизняній науці. Сучасний рух науки. 2019. С.286-290.

9. Джеджула В. В., Єпіфанова І. Ю., Іванчик Т. В., Фактори впливу на формування прибутку підприємств. *Modern Economics*. №. 2019. № 1. С. 81-86.
10. Діяльність підприємств. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата перегляду: 13.05.2023)
11. Дохідність ОВДП. URL: <https://smida.gov.ua/stockAnalysis/2> (дата перегляду: 07.05.2023).
12. Економічна статистика / Економічна діяльність / Будівництво. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2022/bud/ibp/arh_ibp_sezon_kol_2022_u.htm (дата перегляду: 13.05.2023)
13. Економічна статистика / Ціни. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата перегляду: 07.05.2023).
14. Загальна площа житлових будівель, прийнятих в експлуатацію, за видами (за періоди з початку року). URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2022/bud/kzp/arh_kzp2022_u.htm (дата перегляду: 13.05.2023)
15. Звіт про фінансові результати. Форма №2. URL: <https://blank.dtkr.ua/blank/46> (дата перегляду: 13.05.2023)
16. Індекс інфляції в Україні 2023. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/index/inflation/> (дата перегляду: 13.05.2023).
17. Код ЄДРПОУ 39093726 - Євро віндюс. URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/39093726/ (дата перегляду: 13.05.2023).
18. Купира М. І., Імперативи нарощення прибутку в умовах асиметричного розвитку підприємства. The imperatives of increasing profits in the conditions of asymmetric development of the enterprise. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління* . №. 2020. С. 58-62.

19. Масюк Ю. В., Мамчур Г. С., Фінансовий менеджмент прибутку сільськогосподарського підприємства. Агросвіт. №20. 2021. С. 46-50.
20. Мямлін, В. В., Мямлін С. В. Істинна сутність категорії «прибуток» та її негативний вплив на розвиток економіки. Світ економічної науки : матеріали Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. екон. спрямування. 2019. Вип. 11. С. 46–51.
21. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата перегляду: 13.05.2023)
22. Облігації внутрішньої державної позики. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/bonds/> (дата перегляду: 07.05.2023).
23. Первинний ринок ОВДП. URL: <https://bank.gov.ua/ua/markets/primary-ovdp-chart?date=22.12.2020&valcode=UAH> (дата перегляду: 13.05.2023).
24. Подолянчук О. А., Особливості бухгалтерського обліку та оподаткування прибутку підприємств. Економіка, фінанси, менеджмент. Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки та практики.. 2022. № 1 (59). С. 136-153.
25. Процентні ставки за кредитами та депозитами. Цінні папери резидентів. Індекс ПФТС. URL: https://bank.gov.ua/files/4-Financial_markets.xlsx (дата перегляду: 13.05.2023).
26. Процентні ставки за новими кредитами МСП. URL: https://bank.gov.ua/files/Loans_MSE.xlsx (дата перегляду: 13.05.2023).
27. Процентні ставки за новими кредитами та новими депозитами у розрізі регіонів. URL: https://bank.gov.ua/files/interest_rates.xlsx (дата перегляду: 13.05.2023).
28. Рзаєва, Т.Г. Маркетинг-менеджмент: сутність, ознаки, характеристики та перспективи розвитку / Т. Г. Рзаєва, Т. В. Галачинська //

Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2019. – №5. – С. 191-194.

29. Роздобудько В.Є. Розробка заходів з підвищення прибутку туристичного підприємства: магістерська робота / В.Є. Роздобудько. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2021. – 91 с.

30. Савіна С. С., Гиренко Ю. В., Управління прибутком в системі фінансового менеджменту підприємства. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2019. Вип. 6 (17). С. 321-324.

31. Сьомкіна Т. В., Гужавіна І. В., Згурська О. М., Методологічні засади управління прибутком торговельного підприємства. Економіка. Менеджмент. Бізнес. №1. 2020. С. 31.

32. Тенденції підприємств щодо перспектив розвитку їх ділової активності. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2015/fin/rp/arj_tpprda_2021.htm (дата перегляду: 13.05.2023)

33. ТОВ "Євро Віндеус". URL: <https://zakupki.com.ua/supplier/info/554152/contacts> (дата перегляду: 13.05.2023).

34. ТОВ «Євро віндеус». URL: <https://leadscanner.com.ua/companiy/39093726> (дата перегляду: 13.05.2023).

35. ТОВ «Євро віндеус». URL: <https://opendatabot.ua/c/39093726> (дата перегляду: 13.05.2023).

36. Фінансова звітність мікропідприємства (форма 1-мс, 2-мс) [спрощений фінансовий звіт]. URL: <https://www.buhoblik.org.ua/uchet/buxgalterskaya-otchetnost/3820-sproshchenij-finansovij-zvit.html> (дата перегляду: 13.05.2023)

37. Фірман Н.Я., Вашків О.П. Економічна сутність фінансового результату підприємства. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2019. № 5. С. 162-168.

38. Шестопалюк В. Економічна сутність доходів діяльності в сучасних умовах господарювання. Облік, контроль і аналіз в управлінні підприємницькою діяльністю. 2022 р. Ч. 2. 191с.